

Het Bureau van de Orde bestaat langer dan de Orde zelf.

Reeds in 1941 wordt het Bureau van de Nederlandsche Advocaten-Vereeniging opgericht. Jhr. mr. H. de Ranitz, advocaat te Den Haag, krijgt de leiding over dit Bureau, gevestigd aan de Laan van Meerdervoort 64.

Het Bureau

Toen het Advocatenblad door een verbod van de bezetter niet langer verscheen, bleef het Bureau over als 'centrale post' voor het verschaffen van gegevens aan de leden van de vereniging. Na de oorlog werd het Bureau vooral een vraagbaak omtrent het al dan niet voortbestaan van bezettingsmaatregelen en het herleven van verdragen, en vervulde zo een eigen rol bij het weer op gang komen van de normale rechtsorde.

Vanaf de inwerkingtreding van de Advocatenwet in 1952 heeft het Bureau een wettelijke status: de Algemene Raad houdt het bureau van de Nederlandse Orde van Advocaten in stand en geeft door middel daarvan voorlichting ten aanzien van al die onderwerpen, waarvan de wetenschap voor de advocaat van belang is (art. 33 Advocatenwet). De hoofdelijke omslag, die dit moet bekostigen, bedraagt dan f 35,-.

In 1958 verhuist het Bureau naar het Frederik Hendrikplein 23 en wordt De Ranitz opgevolgd door mr. G.J. Blok. Er werken dan inmiddels acht medewerkers. Het Bureau vervult in die periode, naast intensieve secretariële taken ook een belangrijke voorlichtende taak op juridisch gebied. Algemeen secretaris Blok schrijft daarover in het jaarverslag over 1962: 'Regelmatig werden namen en adressen van buitenlandse advocaten opgegeven. Inlichtingen werden verstrekt over de mogelijkheid van een huwelijk in Engeland en van echtscheiding in België, Argentinië en op de Filippijnen, over erfrecht in de staat New York en over adoptiekwesties in het buitenland. Op verzoek worden literatuurverwijzingen gegeven op zeer diverse terreinen, van auteursrecht tot desaveu.'

Rond 1970 gaat het Bureau zich meer herkenbaar naar buiten richten en de Orde krijgt haar eerste huisstijl. Het vignet was bovendien bedoeld om te kunnen gebruiken als een soort 'bewijs van echtheid', ter vervanging van het vroegere gezegelde papier. Reacties hierop in het Advocatenblad zijn het vermelden waard: 'Wil men op de domme massa indruk maken, men versiere zijn papier met een hippe rand of rood-wit-blau-

we vlag, of hamer of sikkel, naar gelang van de politieke of sociale instelling die men heeft, maar misleide de cliënten niet' en 'Hebben wij niets beters te doen?'. Het vignet is er dus niet gekomen...

Een belangrijke taak van het Bureau is in die tijd overigens ook het bemiddelen bij het vinden van een stageplaats.

In 1974 verhuist het Bureau opnieuw en wel naar de 't Hoenstraat 1, een herenhuis op de hoek met de Raamweg. De medewerkers komen iedere morgen via de keuken binnen en alleen het bezoek wordt bij de voordeur door de huishoudelijke hulp opengedaan. Op zolder zit de administratie die zich buigt over de handmatige verwerking van de inning van de hoofdelijke omslag. De medewerkers kennen de advocaten nog bij naam én voorletters. Het is er zomers niet uit te houden 'het zweet stond in je schoenen' en er is een soort nood-toilet in een verborgen nisje. De algemeen secretaris en verdere staf huist op de eerste etage. De Algemene Raad maakt zich zorgen over de kosten van het secretariaat: de talloze en vaak omvangrijke stukken moeten immers meestal in veelvoud worden rondgestuurd. Dus dienen de type- en *multiplificeermachines* te worden aangepast. Het archief, adressenbestand, tuchtrechtelijke beslissingen en documentatie dienen georganiseerd, snel en simpel toegankelijk te worden. Het zijn de eerste omtrekkende bewegingen in de richting van toegankelijke databanken, die thans voor zowel advocatuur als rechtzoekenden via webtechnologie te raadplegen zijn.

Staan de opleidingsactiviteiten van de Orde aanvankelijk nog in de kinderschoenen, vanaf 1976 worden, in samenwerking met de Stichting Stagiaire Opleidingen, cursussen voor jonge advocaten georganiseerd. In 1978 bedraagt het budget voor opleidingsmaatregelen f 20.000,-. Thans is dat € 5.000.000. Met name door de toename van het aantal opleidingen groeit het aantal medewerkers op het Bureau. De volgende verhuizing kondigt zich aan, en in 1982

betreft de Orde de parterre van een nieuw flatgebouw in de Haagse binnenstad, de Houtweg 60. Nog ratelt de telex achter de balie en de inmiddels aangetrokken receptionistes kunnen de telefoon soms nauwelijks verstaan. De Algemene Raad heeft een grote vergaderzaal tot haar beschikking. De zaal is echter bescheiden gemeubileerd met oude spullen van het kantoor De Brauw. Met het aantreden van mr. Frederik Heemskerk halverwege 1986 als algemeen secretaris kondigt een verdere modernisering en professionalisering van het Bureau zich aan. In 1988 start de beroepsopleiding in zijn huidige vorm, met opnieuw consequenties voor de bezetting van het Bureau. Verder gaan public relations/communicatie en praktijkondersteunende activiteiten concreter deel uitmaken van beleid en uitvoering. Ook dit vertaalt zich naar bezetting en organisatie. Opnieuw is een verhuizing noodzakelijk. Het wordt het pand aan de Neuhuyskade 94, dat in 1992 wordt betrokken door de ongeveer 30 medewerkers van dat moment. De ruimte biedt de noodzakelijke vergadercapaciteit en mogelijkheden tot (beperkte) groei. Uiteraard wordt deze groei van het Bureau door Algemene Raad en College van Afgevaardigden kritisch gevolgd. Echter, het aantal advocaten groeit explosief. De balie telt nu 12.000 advocaten, tegen 4.000 begin jaren tachtig. Verder groeit het aantal uitvoerende taken van de Orde. Voorbeelden zijn de centrale controle op de naleving van verordeningen, de ICT-dienstverlening en de invoering van de helpdesk. Vanaf mei 2001 staat het Bureau onder leiding van algemeen secretaris mr. Jan Suyver. Inmiddels zijn ook BaliePlus en het Bureau Auditing gevestigd aan de Neuhuyskade. De Algemene Raad houdt het bureau van de Nederlandse Orde van Advocaten in stand... Het Bureau dat staat, het staat al méér dan 50 jaar.

A.K. Tellegen, Bureau van de Orde

Dertig jaar arbeidsverleden...

Vijftig jaar Advocatenwet, dertig jaar Freek Hessing. Op 1 augustus is hij, salarisadministrateur, dertig jaar in dienst van de Nederlandse Orde van Advocaten. Toen hij in 1972 kwam, liep er een mannetje of tien rond bij de Orde. De hoofdelijk omslag bedroeg f 65 per jaar. Nu werken er bijna vijftig mensen bij de Orde, en is het aantal advocaten is gestegen van circa drieënhalfduizend toen, naar twaalfduizend nu. Logisch dat het bij de Orde allemaal veel hectischer is geworden, stelt Hessing. 'Toen ik kwam was het allemaal nog zeer gemoedelijk. Om maar wat te noemen: mevrouw Marijnissen van de huishoudelijke dienst deed ook de privéboodschappen voor de medewerkers. Die ging dan op haar fiets naar Scheveningen om verse vis te halen. Iedereen noemde haar moeders. Met de komst van algemeen secretaris Heemskerk veranderde dat. Het werd allemaal veel zakelijker. Je kon goed merken dat hij uit ambtelijke kring afkomstig was,' vertelt Hessing.

De verzakelijking van het Bureau van de Orde kan ook geschetst worden aan de hand van de automatisering. Begin jaren zeventig werd de hoofdelijke omslag nog met de hand bijgehouden op systeemkaarten. Midden jaren zeventig diende de voorloper van de pc zich aan in de vorm van een machine waarmee acceptgiro's konden worden gemaakt. Het slaan van de daarvoor benodigde ponskaartjes was overigens nog een hels karwei.

Begin jaren tachtig kwam de eerste echte computer. De Orde beoordeelde in die jaren de declaraties van advocaten die via de strafpiketdienst waren ingeschakeld. De administratie die dat met zich meebracht werd opgeslagen op een IBM 32, een 'grote bak met een eenregelig scherm'. Hessing moet lachen als hij er aan terugdenkt. Hij geeft met zijn armen de omvang van de harde schijf weer. 'Echt een joekel van een ding. Daar kon dan maar liefst 250 MB op.' Gevraagd naar bijzondere gebeurtenissen in de afgelopen dertig jaar, komt hij op het afketsen van de verplichte pensioenvoorziening in 1977. 'Die werd op een extra ordevergadering afgewezen. Het was de eerste keer dat er een extra ordevergadering werd georganiseerd, en het was de eerste keer dat de Algemene Raad bakzeil moest halen. Dat was een behoorlijke schok, ook voor ons op het Bureau.'